

სხეულის ხატის, გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარებისა და
სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმის მიმართება სოციალურ
შფოთვასთან

ნატა ჯოხაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე კლინიკური ფსიქოლოგიის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

კლინიკური ფსიქოლოგიის სამაგისტრო პროგრამა

ხელმძღვანელი: ნატა მეფარიშვილი

ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023 წელი

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნატა ჯოხაძე

2023 წელი

სარჩევი

აბსტრაქტი	iv
Abstract	v
შესავალი	1
1. სხეულის ხატი.....	3
1.1 სხეულის ხატი და გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარები	4
1.2 სხეულის ხატი და სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმი.....	5
1.3 სხეულის ხატი და სოციალური შფოთვა.....	6
2. გარეგნობასთან დაკავშირებული სიტყვიერი კომენტარები.....	7
2.1 გარეგნობასთან დაკავშირებული სიტყვიერი კომენტარები, სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმი და სოციალური შფოთვა.....	7
3. სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმი.....	9
4. სოციალური შფოთვა.....	11
კვლევის მიზნები და ჰიპოთეზები.....	12
5. მეთოდები.....	15
5.1 შერჩევა	15
5.2 კვლევის პროცედურა.....	15
5.3 კვლევის ინსტრუმენტები.....	16
6. კვლევის შედეგები.....	20
7. შედეგების ანალიზი	32
8. შემაჯამებელი განხილვა და დასკვნები.....	37
კვლევის ღირებულება და სიახლე.....	37
კვლევის შეზღუდვები და მომავალი კვლევითი მიმართულებები	39

გამოყენებული ლიტერატურა:.....	41
დანართი	46
დანართი 1. მრავალგანზომილებიანი სხეული-მე ურთიერთობის კითხვარი- გარეგნობის სკალები (MBSRQ-AS)	46
დანართი 2. სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმის სკალა (PAPS).....	48
დანართი 3. გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარების სკალა (VCOPAS)	49
დანართი 4. სოციალური შფოთვის სკალა (LSAS).....	50

აბსტრაქტი

წინამდებარე კვლევის მიზანს წარმოადგენდა სხეულის ხატის, გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარების, სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმისა და სოციალური შფოთვის ურთიერთმიმართების შესწავლა. კონსტრუქტების საკვლევად გამოვიყენეთ ოთხი ინსტრუმენტი: მრავალგანზომილებიანი სხეული-მე ურთიერთობის სკალები (MBSRQ-AS; Cash, 2000), სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმის სკალა (PAPS; Yang & Stoeber, 2012), გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარების სკალა (VCOPAS; Herbozo, 2004) და სოციალური შფოთვის სკალა (LSAS; Liebowitz, 1987; Heimberg et al., 1999). კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 17-დან 41 წლამდე ასაკის 143-მა ადამიანმა ($M=24.3$; $SD=3.5$). კორელაციური ანალიზის შედეგად დადგინდა სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი კავშირები სოციალურ შფოთვის, სხეულის ხატს, სხეულთან დაკავშირებულ პერფექციონიზმს, გარეგნობასთან დაკავშირებულ კომენტარებსა და მათ ცალკეულ ქვესკალებს შორის. მრავლობითმა წრფივმა რეგრესიულმა ანალიზმა აჩვენა, რომ სხეულის ხატის, სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმის, გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარებისა და სოციალური შფოთვის მოდელი ხსნის სოციალური შფოთვის ქულათა ვარიაციის 16.3 %-ს. მათგან ყველაზე მაღალი პრედიქტორული ღირებულება აქვს სხეულის ხატსა ($\beta = .263$, $p < .05$) და სხეულთან დაკავშირებულ პერფექციონიზმს ($\beta = .193$, $p < .05$). სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმის ერთ-ერთი ასპექტი - სრულყოფილების იმედი სხეულის ხატსა და სოციალურ შფოთვის შორის კავშირის მოდერატორია ($F(143)=12.81$ $p < .05$ $R^2 = .21$).

ძირითადი საძიებო სიტყვები: სხეულის ხატი, გარეგნობასთან დაკავშირებული კომენტარები, სხეულთან დაკავშირებული პერფექციონიზმი, სოციალური შფოთვა

Abstract

The purpose of the present study was to examine the relationship between body image, body-related commentary, social anxiety and body-related perfectionism. Four instruments were used to assess the following constructs: the Multidimensional Body-Self Relationship Scale (MBSRQ-AS; Cash, 2000), the Body-Related Perfectionism Scale (PAPS; Yang & Stoeber, 2012), the Body-Related Commentary scale (VCOPAS; Herbozo, 2004), and the Social Anxiety Scale (LSAS; Liebowitz, 1987; Heimberg et al., 1999). The study involved 143 people aged between 17 and 41 ($M=24.3$; $SD=3.5$) participated in the study. Correlation analysis revealed statistically significant relationships between social anxiety, body image, body-related perfectionism, body-related comments and their individual subscales. Multiple linear regression analysis revealed that a model of body image, body-related perfectionism, body-related comments and social anxiety explained 16.3% of the variance in social anxiety scores. Particularly, body image ($\beta = .263$, $p < .05$) and body-related perfectionism ($\beta = .193$, $p < .05$) provide the highest predictive value. One facet of the body-related perfectionism - hope for perfection, moderates the relationship between body image and social anxiety ($F(1,143) = 12.81$, $p < .05$, $R^2 = .21$).

Key words: body image, body-related commentary, social anxiety, body-related perfectionism.